

תשורה

משמחת הנישואין של

שלום דובער הלוי וחי' מושקא שיחיו
ליווער

י"א אלול ה'תשפ"ג

שנת הקהל

נערך ע"י שלום דובער בן רבקה ויחזקאל יעקב הלוי בן אסתר חנה

עיצוב: Berelc770@gmail.com

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים הרב שלום דובער שי' עם ב"ג הכלה מ' חי' מושקא תי', ביום שני, י"א אלול ה'תשפ"ג – שנת הקהל.

על יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בעת החתונה של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו והרבנית הצדקנית נ"ע הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה המוסגרת בזה.

התשורה נחלק לשלש שערות:

שער ההגהות – עלי ההגהה המלאה דשיחת ש"פ שופטים תש"נ.

שער כתבי יד קודש – כתבי יד קודש בענינים שונים.

שער המכתבים – אוסף מכתבים מכ"ק אדמו"ר מהשנים הראשונות של בואו לארצה"ב שנכתבו בשפת המדינה – באדיבת מערכת Rebbe Responsa ותודתנו נתונה להם.

יש לציין שרוב החומר מתפרסם כאן בפעם הראשונה.

ויהי רצון, שיבנו בית נאמן בישראל, בנין עדי עד, שיחיש וימהר בנין הבית השלישי הנצחי, ומהרה ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה". ונזכה זעהן זיך מיטן רבי'ן והוא יגאלנו.

משפחת גאלדבערג

משפחת ליווער

י"א אלול, תשפ"ג – שנת הקהל

ברוקלין, נ"י

שער ההגהות

בס"ד. משיחות ש"פ שופטים, ד' אלול ה'תש"נ.

א. ידוע ביאורו של רבינו הזקן בלקוטי-תורה ד"ה אני לדודי ודודי לי ר"ת אלול — שענינו של חודש אלול "יובן ע"פ משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו בשדה, ואז רשאין (ויכולים) כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו, והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם... וכך הענין ער"מ בחודש אלול יוצאין להקביל אור פניו ית' בשדה... שהוא ענין הארת י"ג מדות (כמ"ש לפני"ז ש"באלול הוא זמן התגלות י"ג מדות הרחמים") שיהי' פנים בפנים... כמ"ש א"ל ה' ויאר לנו".

וצריך ביאור — דלכאורה, המשל דמלך בשדה הוא היפך סדר העבודה דחודש אלול המרומז בר"ת ד"אני לדודי ודודי לי":

ידוע שיש ב' אופנים כלליים בעבודת האדם המרומזים בשני הפסוקים בשיר השירים (שתוכנו ע"ד האהבה וההתקשרות וההתאחדות דהקב"ה וכנס"י בדוגמת חתן וכלה): (א) "דודי לי ואני לו"י — שההתחלה היא ע"י ההתעוררות מהקב"ה (אתערותא דלעילא), "דודי לי", ולאח"ז באה עבודת האדם, "ואני לו". (ב) "אני לדודי ודודי לי" — שההתחלה היא ע"י עבודת האדם (אתערותא דלתתא), "אני לדודי", ולאח"ז באה ההמשכה מלמעלה, "ודודי לי".

וסדר העבודה דחודש אלול מרומז בפסוק "אני לדודי ודודי לי", ר"ת אלולי — שההתחלה היא ע"י עבודת האדם, "אני לדודי". (ועי"ז נעשה הגילוי וההמשכה ד"ודודי לי", שעיקרו בעשי"ת).

ואילו המשל דמלך בשדה (ודוגמתו בנמשל, התגלות י"ג מדות הרחמים) מורה שההתחלה היא ע"י שהמלך ("דודי") יוצא ממקומו ובא למקומו של האדם ("לי") הנמצא בשדה — ע"ד ובדוגמת סדר העבודה ד"דודי לי"י"י?!

ב. ויתירה מזה — במשל דמלך בשדה מודגש החידוש בהמשכה מלמעלה למטה (היפך הסדר ד"אני לדודי") עוד יותר מאשר ב"דודי לי":

התואר "דודי" מדגיש השייכות והקירוב דהקב"ה להאדם (גם לפני ההתגלות ד"דודי לי"), עד כדי כך, שהקב"ה נקרא בשם שמתייחס להאדם — "דודי", דוד שלי (של האדם), ומתאר אופן היחס להאדם — "דודי", מלשון ידידות ואהבה, יחס של קירוב ואהבה, ובמילא, ההמשכה וההתגלות ד"דודי לי" אינה חידוש (כ"כ).

ואילו התואר "מלך" מדגיש הרוממות וההתנשאות דהקב"ה

.. ואילו בהמשל דמלך בשדה.. מורה שההתחלה היא עי"ז..

ע"י יצחק

מהאדם - בדוגמת המלך שמרומם ומנושא מכל בני המדינה (דמשכמו ומעלה גבוה מכל העם"י), ועאכו"כ שרחוק ומובדל מאנשי השדה, שהם למטה מאנשי העיר (סתם), ועאכו"כ למטה מאנשי עיר גדולה וחשובה, עיר מוקפת חומה"י, ועד לעיר הבירה, במכ"ש וק"ו מההבדלה של המלך גם מאנשי עיר הבירה, שהרי מקומו של המלך (בעיר הבירה עצמה) הוא בהיכל מלכותו, בחדר לפניו מחדר כ"י.

ומזה מוכן גודל החידוש בגילוי וההמשכה מלמעלה למטה במשל דמלך בשדה (שלא בערך לגבי "דודי לי") - להיותו מן הקצה אל הקצה, שהמלך יוצא ממקומו, בחדר לפניו מחדר בהיכל מלכותו שבעיר הבירה, מקום עליון ביותר, ומשם יורד ובא לשדה, מקום תחתון ביותר, ולא עוד אלא שבבואו לשדה אינו יושב על כסא מלכותו בכתר מלכות, ומוקף ע"י שריו ועבדיו כ"י כמו בהיכל מלכותו"י, אלא באופן ש"רשאין כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו כ"י"י.

ועפ"י מתחזק יותר תמיהה הנ"ל - שהענין דמלך בשדה הוא משל המבאר ענינו של חודש אלול, שבו מודגש סדר העבודה באופן ד"אני לדודי" (ואח"כ "דודי לי").

ג. והנה, התירוץ הפשוט על השאלה הנ"ל, הוא, שהתגלות המלך בשדה (גילוי י"ג מדה"ר שבחודש אלול) היא רק נתינת כח לעבודה דחודש אלול באופן ד"אני לדודי"י, כ"י, כדי שתוכל להיות עבודת האדם באופן דאתערותא דלתתא ("אני לדודי"), יש צורך בנתינת כח מלמעלה, ובפרט בנוגע לאנשי השדה, שלהיותם בדרגא נמוכה וקוקים יותר לנתינת כח מלמעלה לעבודה ד"אני לדודי"י.

אבל, מדיוק לשונו של רבינו הזקן יוצאין אנשי העיר .. בשדה" (שגם אנשי העיר יוצאים לשדה), משמע, שהדגשת הענין דמלך בשדה היא (לא רק נתינת כח לעבודה ד"אני לדודי"י גם להנמצאים בשדה, אלא) גם ביחס לעבודה דחודש אלול, היינו, שהעבודה דחודש אלול (כשהמלך בשדה) היא בשדה, ויתירה מזה, שיציאת המלך לשדה (גילוי מלמעלה למטה) היא בשביל העבודה בשדה (עבודת המטה), כדלקמן.

ד. ומזה באי"שאלה נוספת בנוגע לתוכן העבודה דחודש אלול - כשהמלך בשדה:

חודש אלול הוא חודש הרחמים, שבו מוסיפים ביתר שאת וביתר עוז בעבודת התפלה שענינה רחמים"י, וכן בלימוד התורה, כידוע"י ש"יג מדות הרחמים (המאירים בחודש אלול) הם כנגד י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, וכמרומו גם בהמשך הפסוק "אני לדודי ודודי לי (ר"ת אלול) הרועה בשושנים", "א"ת שושנים אלא ששונים בתורה"י. וכידוע שבר"ח אלול מתחילים ארבעים יום שעלה משה רבינו להר לקבל לוחות אחרונות"י.

. . בדוגמת המלך שמרומם ומנושא מכל בני המדינה (עד שאפילו "ימשכמו. מאנשי השדה, שהם למטה מאנשי העיר (סתם), ועאכו"כ מאנשי עיר גדולה וחשובה, ובפרט עיר מוקפת חומה, ועד לעיר הבירה . .

. . שהמלך יוצא ממקומו, במחדר לפנים מחדר . . ומשם יורד ובא ועד לשדה . .

. . ועפ"ז מתחזקת עוד תמיהה הנ"ל . .

. . בנוגע לאנשי השדה, שלהיותם בדרגא נמוכה ביותר זקוקים . .

. . ומזה באיפה לשאלה נוספת . .

ועפ"ז אינו מוכן: מהי שייכותה של העבודה דחודש אלול (הוספה בתפלה ולימוד התורה) ל"שדה"?:

ה. ויובן בהקדם ביאור הענין ד"שדה" בעבודת האדם:

"שדה" (כפשוטה) – היא "ארץ ממנה יצא לחם"²², המקום שבו נעשית העבודה הקשורה עם "סידורא דפת"²³ – "הזורע והחורש וכו"²⁴, ובכללות יותר – העבודה בעניני העולם ("שדה"), עובדין דחול, שנכללים ב"אבות מלאכות ארבעים חסר אחת"²⁵ (האסורות בשבת).

וביאור הענין בעבודת האדם לקונו – בהקדם הדיוק בלשון המשנה "אבות מלאכות ארבעים חסר אחת", דלכאורה אינו מובן²⁶: (א) כיון ש"אבות מלאכות .. כנגד מלאכה מלאכתו ומלאכת שבתורה"²⁶, ובתורה נאמר ארבעים פעמים מלאכה – למה נאסרו בשבת רק ל"ט מלאכות, "ארבעים חסר אחת"? (ב) למה מאריך התנא לכתוב "ארבעים חסר אחת", ואינו כותב בקיצור (כלשון המשנה) "שלושים ותשע"²⁷!?

והביאור בזה:

בשבת נאסרו רק ל"ט מלאכות דעובדין דחול ("מלאכתך"), אבל יש מלאכה אחת (המלאכה הארבעים) שמתורת בשבת – "מלאכת שמים"²⁸.

וזהו גם הדיוק ד"ארבעים מלאכות חסר אחת" – שתכלית הכוונה דהתעסקות בל"ט המלאכות דעובדין דחול, היא, להמשיך ולגלות בהם ה"חסר" אחת, המלאכה הארבעים, מלאכת שמים, ע"ד "כל מעשיך יהיו לשם שמים"²⁹, ועד שמתגלה בהם ש"כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו"³⁰, היינו, שכל ענינם אינו אלא כבוד שמים.

וכמרומו גם בזה ש"אין חייבין אלא על מלאכה שכיוצא בה היתה במשכן"³¹, ועד שגם מספר המלאכות הוא בהתאם למספר המלאכות שבמשכן, "אבות"³² מלאכות ארבעים חסר אחת .. כנגד עבודות המשכן³³ – שמזה מוכן שתוכנם של המלאכות דעובדין דחול, הוא, חנין ודוגמת המלאכות שבמשכן שעל ידם נתקיים הציווי³⁴ "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", היינו, שהעבודה בעניני העולם (בל"ט מלאכות דעובדין החול) היא לעשות לו ית' דירה בתחתונים, ע"ד ובדוגמת השראת השכינה במשכן ומקדש³⁵.

ו. ויש להוסיף בהדגשת גודל המעלה והחשיבות דהעבודה בשדה – שרוב ועיקר העבודה היא בשדה (בעניני העולם) דוקא³⁶:

כתיב³⁷ "כי תבואו אל הארץ גו' שש שנים תזרע שדך ושש

ע

.. ל"ט מלאכות, מלאכות דעובדין דחול ..

.. (הוספה בתפלה ובלמוד התורה) ..

.. (כלשון המשנה בכלל דקצרה היא) ..

שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה ובשנה השביעית גוי' שבת להי"י, היינו, שרוב הזמן (שש שנים מתוך שבע שנים) עסוקים בעבודת השדה¹.

ועד"ז בכל שבוע – "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת להי"י, שרוב הזמן עסוקים בעובדין דחול ("מלאכתך"). כל צרכי האדם, הכלולים ב"סידורא דפת".

[ניתירה מזה – שאפילו בנוגע ליום השבת אמרו חז"ל² "כשתבוא שבת היא בעיניך כאילו כל מלאכתך עשוי", היינו, שגם ביום השבת יש בעולמו הענין ד"מלאכתך" (ולא באופן של היסח הדעת, שהמלאכה אינה תופסת מקום אצלו), אלא שנראה בעיניו כאילו כל מלאכתו עשוי³, ולא עוד אלא שענין זה הוא "משום עונג שבת .. אין לך עונג גדול מזה"⁴, היינו, שמצות עונג שבת היא לא רק מעניני קדושה, מלאכת שמים (ע"ד התענוג דעוה"ב, שעל זה אמרו חז"ל⁵: "יפה שעה אחת" של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה"), אלא גם מזה ש"כל מלאכתך עשוי", ועד ש"אין לך עונג גדול מזה"!]

והנהגה
היא

ועד"ז בכל יום – שלאחרי התפלה ולימוד התורה ("מבית הכנסת .. לבית המדרש"⁶) צ"ל העבודה במשך רוב היום בשדה – "ואספת דגנך"⁷, "הנהג בהם מנהג דרך ארץ"⁸.

זאת ועוד: איתא בגמרא⁹ ש"בשעה שמכניסין אדם לדין (לאחרי גמר ושלמות העבודה בעוה"ז), אומרים לו נשאת ונתת באמונה" (ואח"כ שואלים אותו "קבעת עתים לתורה"¹⁰), היינו, שהשאלה הראשונה (שקודמת גם במעלה) היא בנוגע לעבודתו בעניני העולם דוקא¹¹.

127

ולכאורה תמוה הדבר: כיון ש"אתה בחרתנו מכל העמים .. ודומחתנו מכל הלשונות כו", היתה צריכה להקבע הנהגת בני" באופן שרוב הזמן יעסקו בעניני קדושה, לימוד התורה וקיום המצוות, עבודה במשכן ומקדשי¹², ולמה נקבעה הנהגתם (ע"פ התורה) באופן שרוב הזמן יעסקו בעניני העולם, כמו (להבדיל) אומות-העולם?!

והביאור בזה – ע"פ הידוע שתכלית בריאת העולם (שנכרא "בשביל התורה ובשביל ישראל"¹³, היינו, בשביל עבודתם של ישראל ע"פ התורה) הוא שנתאוהה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים¹⁴, בתחתון שאין תחתון למטה ממנו¹⁵, ולכן, עיקר ורוב העבודה היא (לא בעניני קדושה כשלעצמם, ע"ד ובדוגמת עבודת הנשמה לפני ולאחרי ירידתה למטה להתלבש בגוף, אלא) בעניני העולם דוקא, "שש שנים תזרע שדך וגו'", שגם ב"שדה" (תחתון ביותר¹⁶) תהי' המשכת קדושה ואלקות, דירה לו ית' בתחתונים.

2

.. ויתרה מזזה דעד ש"אין לך ..

.. אומרים לו נשאת ונתת באמונה" (ורק דאח"כ שואלים אותו "קבעת עתים לתורה"), היינו שהשאלה הראשונה (שקודמת גם כולל גם שהיא ראשונה במעלה) היא בנוגע ..

.. "אתה בחרתנו מכל העמים .. ורוממתנו מכל הלשונות כו" ..

.. שנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, עד בתחתון שאין ..

ז. עפ"ז יובן גם הביאור בענינו של חודש אלול ע"פ המשל דמלך בשדה:

חודש אלול — להיותו החודש האחרון בשנה, חודש החשבון³; התיקון והשלימות לעבודה דהשנה החולפת, וגם (ובעיקר) חודש ההכנה לעבודה דהשנה הבאה — ה"ה כולל כל עניני העבודה, כמודגש גם בשמו של החודש, שבו מרומזים חמשה ראשי-תיבות החולפים העבודה בג' הקוין תורה עבודה וגמ"ח⁴; ענין התשובה (כהפירוש בלשון חז"ל⁵: "תשובה ומעשים טובים", שע"י התשובה המעשים הם טובים ומאירים⁶) וענין הגאולה (שבאה ע"י גמר ושלמות כללות העבודה), כמבואר בארוכה במק"א⁷.

א. פ. א. ג. ח. ט. י. יא. יב. יג. יד. טו. טז. יז. יח. יט. כ.

וע"פ האמור לעיל שתכלית הכוונה דכללות העבודה (להיות לו ית' דירה בתחתונים) נשלמת ע"י העבודה בשדה דוקא, מובן, שגם מעלת השדה (שבה נשלמת הכוונה דכללות העבודה) מודגשת בחודש אלול (הכולל כל עניני העבודה, ועאכ"כ התכלית והכוונה דכללות העבודה).

וזהו הביאור בהמשל דמלך בשדה — שבענין זה מודגש (לא רק נתינת-כח לעבודה, אלא גם ובעיקר) התוכן והסך-הכל דכללות העבודה, שענינה לפעול הגילוי וההמשכה דמלך בשדה, היינו, שגם השדה (תחתון שאין תחתון למטה ממנו) תהי' מקומו (דירתו) של המלך, כמו שנמצא בהיכל מלכותו, ועד לאופן נעלה יותר מאשר בהיכל-מלכותו, כי, ההתגלות בהיכל מלכותו בלבושי מלכות וכתר מלכות היא מצד בחינת הגילויים, ואילו ההתגלות בשדה היא התגלות עצמותו של המלך (שלמעלה מהציור דלבוש מלכות וכתר מלכות), מהותו ועצמותו ית'⁸.

ועפ"ז מובן שביאור ענינו של חודש אלול ע"פ המשל דמלך בשדה הוא בהתאם לעבודה דחודש אלול באופן ד"אני לדודי" — כי, התגלות המלך בשדה היא בשביל עבודת הח'טה (אני לדודי), העבודה דאנשי השדה בעניני השדה, ל"ט מלאכות דעובדין דחול, שע"ז עושים בשדה דירה לו ית'.

וע"ד מ"ש⁹ "ויתרון ארץ בכל היא מלך לשדה נעבד", "יתרון עבודת הארץ בכל דבר הוא, אפילו המלך שאין למעלה ממנו נעבד לשדה בעבור צרכו, כי ממנו (מהשדה) מחייתו"ו" — שמעלת "עבודת הארץ" (בתחתון שאין תחתון למטה ממנו) גדולה כל כך עד שאפילו המלך משועבד (כביכול) להשדה ולאנשי השדה, כיון שע"י עבודתם של אנשי השדה בעניני השדה נעשית מחייתו (כביכול) של המלך. שנתאווה להיות לו דירה בתחתונים, ותאווה¹⁰ זו שלמת ע"י עבודתם של התחתונים בשדה דוקא.

34!

א. פ. א. ג. ח. ט. י. יא. יב. יג. יד. טו. טז. יז. יח. יט. כ.

ח. ליתר ביאור:

ה

- . . חודש החשבון, והתיקון . . בשמו של החודש, שבו מרומזים חמשה ראשי-תיבות והם . . לפרטם /-
הוראה להמניחים לפרט כל הר"ת [הכוללים ר"ת הכוללים העבודה בג' קווין . .
- . . דירה בתחתונים) נעשית ונשלמת . .
- . . נוסף על כמו שנמצא בהיכל מלכותו, ועד לאופן נעלה ביותר וביותר מאשר בהיכל מלכותו, כי
ההתגלות בהיכל מלכותו בלבושי מלכות וכתר מלכות היא מצד בחינת הגילויים . .
- . . עבודת השדה המטה ("אני לדודי") . .
- . . (ועד בתחתון שאין תחתון למטה ממנו) . . ותאוה (כביכול) זו נתמלאה ונשלמת ע"י . .

בהענין ד"מלך בשדה" מודגשים ב' קצוות: מקור גיטא⁷ מעלת השדה, שהמלך נמצא ומתגלה בשדה, לאנשי השדה ובעניני השדה, תחתון שאין תחתון למטה ממנו; ולאידך גיטא⁷ התגלות המלך, ש(גם) בשדה מתגלה המלך בכל עצמותו.

והמעלה דחודש אלול (שהמלך בשדה) לגבי כל השנה כולה — שבעבודה דכל השנה כולה עיקר ההדגשה היא על העבודה בשדה (אלא שיוודעים שתכליתה וכוונתה כדי שתהי' התגלות המלך), אבל בחודש אלול, להיותו סיום וגמר העבודה דכל השנה כולה והכנה לעבודה דשנה הבאה, מודגשת בו התכלית והכוונה דכללות העבודה בשדה — שתהי' התגלות המלך בשדה.

ובאוראית פשוטת — אבעבודה בפועל:

העבודה בשדה היא העבודה בעניני הרשות, "מלאכתך", אלא שנעשית לצורך המלך ("מלך לשדה נעבד"), באופן ש"כל מעשיך יהיו לשם שמים", ו"בכל דרכיך דעהו"².

אע"פ (עבודה זוהיא הא' לצורך המלך, לאינה פועלת (כ"כ) התגלות המלך עצמו³ ובסגנון תורת החסידות — שהעבודה בעניני הרשות פועלת א' התגלות דרגת האלקות שבערך העולם⁴], ואילו התגלות המלך עצמו [דרגת האלקות שלמעלה מהעולם] נעשית (בעיקר) ע"י לימוד התורה (כידוע שהתורה נקראת מלך⁵), חכמתו ורצונו של הקב"ה, אורייתא וקוב"ה כולא חד⁶.

ולאידך, כיון שהכוונה היא שהתגלות המלך תהי' בשדה — הי"ז מודגש בעיקר ע"י קביעת עתים לתורה דאנשי השדה, שאף שרוב הזמן עוסקים הם בעניני השדה, יש להם זמן קבוע (נוסף על הקביעות בנפשי⁸) ללימוד התורה, ועד שלימוד התורה חודר בכל היום, ובעבודה שבמשך רוב היום בעניני השדה, שע"י ממשיכים התגלות המלך עצמו (ע"י התורה) בהשדה⁹.

ומזה מובן גם בנוגע לאופן העבודה דחודש אלול כשהמלך בשדה — שביחד עם ההדגשה על מעלת העבודה דכל השנה בשדה, בעניני הרשות (לעשות לו ית' דירה בתחתונים), ישנה הדגשה מיוחדת ועיקרית על התגלות המלך עצמו, ע"י שאנשי השדה מוסיפים בקביעת עתים לתורה (אף שגם אז לא נעשים יושבי-אוהל, אלא נשארים אנשי שדה, שעוסקים רוב היום במלאכת השדה, עובדין דחול), כמו במשל, שכאשר המלך בא לשדה, מפסיקים אנשי השדה באמצע עבודתם בשדה לקבל פני המלך (אף שנשארים אנשי שדה, ועד שמקבלים פני המלך בלבושי השדה), ודוגמתו בנמשל, שגם בחודש אלול עוסקים בלי"ט מלאכות דעובדין דחול¹⁰ (שהרי ימי חודש אלול הם ימות החול ואינם יו"ט¹¹), אלא שמוסיפים יותר בלימוד התורה, שזהו"ע קבלת פני המלך בשדה¹².

- . . מחד גיסא א) . . ולאידך גיסא ב) . .
- . . שתהי' שיהי' מקומו והתגלות המלך בשדה . .
- . . ובאותיות פשוטות – ובעבודה בפועל: . .
- . . אבל, ועבודה זו אף שהיא רק לצורך המלך, ואינה . . שהעבודה בעניני הרשות פועלת רק התגלות . .
- . . יש להם זמן קבוע (קביעות בזמן – נוסף על הקביעות בנפש) ללימוד התורה, ועד שלימוד התורה "חודר" בכל היום, ובעבודה שבמשך רובו ככולו הדהיום בעניני השדה . .
- . . ישנה הדגשה מיוחדת ועיקרית עשל התגלות המלך עצמו . .

ט. ויש להוסיף, שעיקר הגילוי דמלך בשדה (הגילוי בתחתונים דוקא) נעשה ע"י לימוד התורה, ולא (כ"כ) ע"י עבודת התפלה - כי:

תפלה - ענינה העלאה מלמטה למעלה, באופן של "התפשטות הגשמיות"²¹, עד שצריכים להשתדלות מיוחדת שלא יהי "כלות הנפש"²² (היפך תנועת התגלות המלך בשדה).

ואילו תורה - ענינה המשכה מלמעלה למטה דוקא, אשר עם היותה "ארוכה מארץ מדה ורחבה מיני ים"²³, בלי-גבול, להיותה חכמתו ורצונו של הקב"ה, נמשכת ומתלבשת בשכלו (המוגבל) של האדם²⁴, ועד שמתלבשת בעיני העולם - פסקי-דינים והלכות בנוגע להנהגה בעולם, שע"ז נעשה שינוי במציאות העולם להיות ע"פ התורה²⁵, ולכן ע"י התורה דוקא נעשית התגלות המלך בשדה.

ויש לומר, שמטעם זה מדגישים הענין דתורה גם בהמשך ובשייכות להדגשת ענין התפלה בחודש אלול²⁶:

ב"אני לדודי ודודי לי" - שאף שקאי בפשטות על עבודת התפלה, קאי גם על לימוד התורה²⁷ בתכלית השלימות, שהרי "עיקר האהבה ("אני לדודי ודודי לי") היא אתדבקות רוחא ברוחא כמ"ש²⁸ ישקני מנשיקות פיהו .. ע"י תורה .. להיות דבר ה' ממש בפיו, וכמ"ש²⁹ ואשים דברי בפין"³⁰.

ובהמשך הכתוב "הרועה בשושנים" - שאף שקאי על י"ג מדות הרחמים ("שושנה" יש בה י"ג עלין כנגד י"ג מדות הרחמים³¹), ענין התפלה (רחמי), מ"מ, קאי גם על י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן³² שהם כנגד י"ג מדה"ר³³, כדרשת חז"ל א"ת שושנים אלא ששונים בתורה³⁴.

*

י. ע"פ האמור לעיל שבחודש אלול (מלך בשדה) מודגשת הפעולה בעולם (שדה) ע"י התורה (מלך) - יש לבאר גם הקשר והשייכות לפרשת שופטים שקורין לעולם בהתחלת חודש אלול³⁵:

בהתחלת פ' שופטים נאמר "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך"³⁶, "שופטים דיינין הפוסקין את הדין, ושוטרים הרודין את העם אחר מצוותן כו"³⁷ - "מצות עשה של תורה למנות שופטים ושוטרים בכל מדינה ומדינה ובכל פלך ופלך .. קובעין בתחלה בית דין הגדול במקדש, והוא הנקרא סנהדרי גדולה"³⁸, ש"הם עיקר תורה שבעל פה, והם עמודי ההוראה, ומהם חק ומשפט יוצא לכל ישראל"³⁹, היינו, שדיני התורה נמשכים וחודרים בהנהגת בני בכל מקום שהם, "בכל שעריך", "שעריך" דייקא, שער העיר, שדרכו יוצאים לשדה, שבוה מודגש שגם ההנהגה בשדה (לאחרי היציאה משער העיר) היא ע"פ

3

.. שאף שקאי בפשטות על עבודת התפלה, קאי גם על לימוד התורה ועד בתכלית השלימות ..

.. ורחבה מיני ים", עד בלי-גבול ..

משפטי התורה, ועד שהנהגה דכל העולם כולו נעשית ע"פ התורה.

ויש להוסיף, שאף שעיקר החיוב ד"שופטים ושוטרים תתן לך בכל שערך" הוא בארץ ישראל, כפס"ד הרמב"ם⁹⁹ "אין אנו חייבין להעמיד בתי דינים בכל פלך ופלך ובכל עיר ועיר אלא בארץ ישראל בלבד... שנאמר תתן לך בכל שערך אשר ה' אלקיך נותן לך לשבטיך", משא"כ בחוץ לארץ¹⁰⁰, ועאכו"כ בזמן הגלות ובחוץ לארץ¹⁰¹, שגם כשנמצאים בחסדי ה' במלכות של חסד, צריכים לקבל רשות ממלכות המדינה (שיש לה תוקף ע"פ תורה – דינא דמלכותא דינא¹⁰²) למנות דיין (ואין זה באופן ד"שופטים ושוטרים תתן לך"), מ"מ, כשעומדים בתוקף המתאים בכח התורה, נעשית הנהגת המדינה כולה (ועד להנהגת המדינות שבכל העולם כולו) בהתאם לפס"ד דישאל ע"פ התורה – "שופטים ושוטרים תתן לך", ע"ד סיפנך כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו אודות הנהגת הצמח-צדק, שבהיותו בלי ובאוויטש עשה "סדרים" בפטרבורג, עיר הבירה של מדינת רוסיא¹⁰³.

ועוד ועיקר – שבכח התורה פוסקים בניי שהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו צריכה להיות תיכף ומיד, ונעשה כן במציאות העולם בפועל ממש.

יא. וענין זה מודגש יותר בהפטורה (סיום וחותם) דפרשת ^לצ"ח, ^לצ"ח שופטים – "אנכי" אנכי הוא מנחמכם":
 "אנכי" – קאי על התורה, כדאיתא בגמרא¹⁰⁴ ש"אנכי" ר"ת "אנא נפשי כתבית יהבית". ו"אנכי אנכי" (לא ואף פעם א', כבמ"ת, אלא ב"פ¹⁰⁵) – מורה על הכפל בתורה, נוסף על תושב"כ גם תושבע"פ¹⁰⁶ [שבה מודגש¹⁰⁷ יותר הירידה וההתלבשות והפעולה בעולם, הן בנוגע להתלבשות בשכלו של האדם¹⁰⁸, והן בנוגע לפסקי-דינים והלכות בעניני העולם שנתבארו בתושבע"פ דוקא¹⁰⁹], ועי"ז נעשית גם הנחמה בכפלים¹¹⁰ בשלימותה – לא רק ע"י הנביאים ("נחמו נחמו עמי"¹¹¹), אלא ע"י הקב"ה בעצמו – "אנכי אנכי הוא מנחמכם"¹¹², וכסיום וחותם ההפטורה – "ומאספכם אלקי ישראל"¹¹³, שהגאולה היא ע"י הקב"ה עצמו, ש"אוחז בידיו ממש איש איש מקומו, כענין שנאמר¹¹⁴ ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל"¹¹⁵.

ובסגנון דחודש אלול (מלך בשדה) – שהמלך בא לשדה¹¹⁶, דיש לומר ש"שדה" קאי על מקום הגלות, שבו נעשית כללות ה"מלאכה" ד"מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"¹¹⁷ בל"ט מלאכות דעובדין דחול לעשות לו ית' דירה בתחתונים, ועד שמהפכים הגלות לגאולה ע"י המשכת האל"ף ("אחת"), אלופו של עולם, שע"ז נעשה מ"גולה" "גאולה"¹¹⁸, ו"יום¹¹⁹ שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"¹²⁰.

יב. ובהמשך לפרשת השבוע וההפטורה שבהם מודגשת מעלת

(הג"ח) ה

ח

. . ע"ד סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו אודות הנהגת הצמח-צדק, שבהיותו בעיר ליובאוויטש
עשה "סדרים" בפטרבורג, עיר הבירה של כל מדינת רוסיא . .

. . וענין זה מודגש ביותר בהפטורה (סיום וחותם) דפרשתנו, פרשת שופטים . .

. . "אנכי" – קאי על התורה, גם בפשטות ראשית והתחלת עשה"ד הכוללים כל התורה כולה, כדאיתא
בגמרא . . "אנכי אנכי" (לא רק פעם א' . . [שבה מודגשת ביותר . .

. . די ש' לומר ש"שדה" קאי בפרט על מקום הגלות . . שע"ז נעשה מ"גולה" "גאולה", ועד ל"יום
שכולו שבת ומנוחה . .

התורה בנוגע לפעולה בעולם (כנ"ל), מודגש ענין זה גם בפרקי אבות שאומרים ולומדים במנחה (כמנהגנו "לומר פרקי אבות .. במנחה .. כל שבתות הקיץ"י) - פרק ראשון, התחלת מסכת אבות י"א:

בהתחלת פרק ראשון (ומסכת אבות כולה) נאמר "משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו" לכל בניי שבכל הדורות, באופן ד"העמידו תלמידים הרבה" (כהמשך המשנה) - לימוד התורה.

ובמשנה שלאח"ז, "על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים" - דלכאורה צריך להבין:

ידוע¹¹ שג' הקיין תורה עבודה וגמ"ח הם כנגד ג' האבות אברהם יצחק ויעקב: אברהם - ענינו גמ"ח¹¹, הכנסת אורחים, יצחק - שהי' "עולה תמימה"¹¹, ענינו עבודה, תפלה כנגד קרבנות תקנוס¹¹, ויעקב - ענינו תורה, כמ"ש¹¹ "ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל".

ועפ"ז איך מסד' הסדר במשנה, "על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים" - הפך סדר¹¹ (מעבודת) האבות, גמ"ח (אברהם) עבודה (יצחק) ותורה (יעקב)?

ובפרט שסדר העבודה דכאו"א מישראל בכל יום הוא גמ"ח עבודה ותורה - "יהיב פרוטה לעני והדר מצלי"יגו (גמ"ח ואח"כ תפלה), ו"מבית הכנסת .. לבית המדרש" (תפלה ואח"כ תורה י"א)?!

יש לומר הביאור בזה - ע"פ האמור לעיל שעיקר הפעולה בעולם לעשות לו ית' דירה בתחתונים היא ע"י התורה, ולכן, מצד ה"שלשה דברים" שעליהם "העולם עומד" מקדים התנא ענין התורה, "על התורה (ואח"כ) ועל העבודה ועל גמילות חסדים".

*

יג. ההוראה מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל - "המעשה הוא העיקר"¹²³:

בעמדנו ביום הש"ק הראשון דחודש אלול, יש לעורר ולפרסם אודות כל עניני העבודה דחודש אלול - כמוזכר לעיל (ס"ז) שבר"ת ד"אלול" מצומצם כל עניני העבודה, תורה עבודה וגמ"ח, תשובה וגאולה.

והדגשה מיוחדת בנוגע להוספה בלימוד התורה - כמדובר לעיל שעיקר אהענין דמלך בשדה קשור בעיקר עם לימוד התורה, ובפרט שגם השלימות דעבודת התשובה שבחודש אלול - תשובה עילאה - היא ע"י לימוד התורה¹²¹.

ובפשטות - שכאו"א יוסיף עוד יותר בקביעת עתים לתורה, ובפרט ע"י הוספת שיעורי תורה ברכים, ומה טוב - "עשרה שיושבים

ואם ירצה להוסיף על זה יתבאר

6

- . . פרק ראשון, ראשון הוהתחלת מסכת אבות . .
- . . ועפ"ז אינו מובן צריך ביאור (נוסף על המציאות שמהתורה יודעים ע"ד העבודה והגמ"ח) ביאור הסדר במשנה . . היפך סדרם (עבודת) האבות . .
- . . ולכן, מבין בה"ש"לשה דברים" . .
- . . שבר"ת ד"אלול" מונרמזים כל עניני העבודה . .
- . . כמדובר לעיל שעיקר שהענין דמלך בשדה . .

ועוסקים¹²⁹ בתורה¹³⁰ (כמדובר כמ"פ בתקופה האחרונה).

~~ההבטחות~~

ויה"ר שע"י ההחלטות טובות בכהנ"ל נזכה תיכף ומיד לקיום
ההבטחות שבהפטורת שבת זו: "אנכי אנכי הוא מנחמכם", ועד
"ומאספכם אלקי ישראל", ש"בנערינו ובזקנינו גו' בכנינו ובבנותינו"¹³¹,
באים לארצנו הקדושה, ומקיימים המצוה "שופטים ושוטרים תתן לך
בכל שערין אשר ה' אלקיך נותן לך לשבטיך", החל מ"בית דין הגדול
במקדש" (בלשכת הגזית¹³²), ושם ילמדו תורה מפי משיח צדקנו שילמד
תורה את כל העם¹³³, ועד ל"תורה חדשה מאתי תצא"¹³⁴.

ועוד והוא העיקר – שכן תהי' לנו בפועל ממש, ותיכף ומיד
ממש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, "מבשר טוב
משמיע ישועה"¹³⁵, ש"עומד על גג בית המקדש (ש"בנוי ומשוכלל
יגלה ויבוא מן שמים"¹³⁶) ויגא' משמיע להם לישראל ואומר עניים
הגיע זמן גאולתכם"¹³⁷, ועד ש"עין בעין יראו בשוב ה' ציון"¹³⁸, "מראה
באצבעו ואומר זה"¹³⁹, וב"פ זה, "הנה אלקינו זה גו' זה ה' קוינו לו
נגילה ונשמחה בישועתו"¹⁴⁰, ועד "נגילה ונשמחה בך"¹⁴¹, בעצמותך
ממש¹⁴².

3/1

.. והוא ומשמיע להם לישראל ..

.. "אנכי אנכי הוא מנחמכם", ועד גאולה
בפועל ומאספכם אלקי ישראל" ..

- (1) פ' ראה לב, ב.
- (2) הוספת (ביאור) כ"ק מ"ח אדמ"ר בסדרה לך אמר לבי הישית (סה"מ הישית ע' 167. הישית ע' 285).
- (3) לקרית שם, א.
- (4) ראה פע"ח שער ר"ה בתחילתו. משנת חסידים מסכת אלול פ"א, ג.
- (5) תהלים קיח, כו.
- (6) ראה אוה"ת פ' ראה ע' חשצא. שה"ש ח"ב ע' תקמג. סה"מ תרכ"ז ע' קצו. תני"ד ע' שכו. עטרית ע' תרגט. הישית ע' 151. ספר השיחות חשיב ע' 177. וראה גם בכ"ז לקרית ח"י אלול השד"מ ס"ד.
- (7) שה"ש ב, טז.
- (8) שה"ש ו, ג.
- (9) אבודרהם סדר ר"ה ופירושה פ"א. ראשית חכמה שער התשובה פ"ד (קטו, ב). פע"ח שער ר"ה פ"א. בי"ח לטור ארי"ח סתקפ"א (ד"ה העבירו). ועוד.
- (10) ולהעיר מאוה"ת ראה ע' תתב: וצ"ל אלול המשכת י"ג מדה"ר מלמעלה, אי"כ מהו אני לדודי, ומתחלה דודי לי מבעי.
- (11) ראה גם בי"ח שם. ועוד.
- (12) שמואליא ט, ב. נת' באוה"ת בראשית ח"ד תשסד, ב. שה"ש ח"ב ע' תידתא. ועוד.
- (13) להעיר מהחילוקים בהלכה בין עיר מוקפת חומה לעיר סתם (ראה לדוגמא: מגילה ב, א ואילך. כלים פ"א מ"ד).
- (14) שלכן אין נכנסים כי אם ברשות, ואף גם זאת המובחרים שבעם וחידי סגולה (לקרית שם).
- (15) דוגמתו בגמשל — שהגילוי ד"ג מדה"ר שלמעלה ממדידה והגבלה, שלכן, אין חחרות ריקן" (ר"ה יז, ב), נמשך ומתגלה גם בשדה.
- (16) ראה לקרית פ' ראה כה, ב"ג. שם לג, ג.
- (17) ראה גם ד"ה אני לדודי תשכ"ז (קונטרס ר"ח אלול שנה זו) ס"ב-ג.
- (18) ראה ברכות כ, ב: "תפלה .. רחמי נינהו".
- (19) פע"ח שער עולם העשי פ"ו. לקרית פ' ראה לג, ד. אוה"ת פ' ראה ע' תשפה. ועוד.
- (20) ראה שבת ל, א. זהר ח"ב כ, ב. עדר, ב. לקרית שם לב, ד. לג, ד.
- (21) פרשי תשא לג, יא. י"א בא' דר"ח אלול עלה משה להר (פרקי דר"א פמ"ו. הובא בטור ארי"ח ר"ס תקפ"א), וי"א בשני דר"ח (הובא בסדר הדורות ד"א תמ"ח). וראה מג"א ארי"ח סתקפ"א סק"ב. הוספות לשו"ע אדה"ז להר"ג מדובראוטא סתקפ"א בקונטרס אחרון.
- (22) איוב כח, ה.
- (23) שבת ער, ב.
- (24) משנה שם עג, א.
- (25) בהבא לקמן — ראה ד"ה אבות מלאכות תר"ל (סה"מ תר"ל ע' רמב ואילך. רמט ואילך). ד"ה ויקח היא תרלי"א. ד"ה הנ"ל בסה"מ עטרית ע' לח ואילך. תרח"ץ ע' עז ואילך.
- (26) שבת מט, ב.
- (27) כפי שמצינו בגמרא (שבת ע, א. צו, ב) "דברים הדברים אלה הדברים, אלו שלושים ותשע מלאכות שנאמרו למשה מסיני".
- (28) ובפרטיות יותר — המלאכה דתורה, שנקראת מלאכה, כמ"ש (משלי כד, כו) "הכן בחוץ מלאכתך ועתרה בשדה לך אחר ובנית ביתך", ודרשו חז"ל. (סוטה מו, א) "הכן בחוץ מלאכתך זה מקרא, ועתרה בשדה לך זה משנה, אחר ובנית ביתך זה גמרא". — ולהעיר שהתורה נקראת לחם, כמ"ש (משלי ט, ה) "לכו לחמו בלחמי", ויש בה כל פרטי המלאכות ד"סידורא דפת", כמבואר בלקרית (בהר מ, ב ואילך).
- (29) אבות פ"ב מ"ב.
- (30) אבות ספ"ו.
- (31) ופ"ז ימתק ~~שפ"ק~~ בגמרא בנוגע למלאכה הארבעים שאינה נימנית ("ארבעים חסר

י k

.. (31) שהספק שבגמרא ..

.. (6) [שינה את הסדר מ"ראה גם בכ"ז"]

.. (38) פרש"י יתרו שם, ט - ממכילתא שם ..

.. ["ראה בכ"ז גם"] ..

אחת" הוא משום דכתיב והמלאכה היתה דימי, שבפסוק זה מודגשת השלימות דמלאכת (נדבת) המשכן.

(32 תרומה כה, ח.

(33 ועודו להרעה שיארבעים מלאכות .. כנגד מלאכה מלאכתו ומלאכת שבתורה ארבעים חסר אחת" - שהמלאכות דעובדין דחול הם כנגד המלאכות שבתורה, שעל ידה נמשך גילוי אלקות בעולם כמו עיי המשכן ומקדש, כמאדיל (ברכות ח, א) משחרב ביהמ"ק אין לו להקביה בעולמו אלא די אמות של הלכה (ראה מאמרים שבהערה 25. ובסעי' תר"ל ע' רמג: תורה נקי מקדש).

(34 כמאדיל "הרבה עשו כו' ישמעאל ("הנהג בהם מנהג דרך ארץ") ועלתה בידן, כרשב"י (ש"תורתו אומנתו", באמרו "אפשר אדם חורש .. חורע .. תורה מה תהא עלי' .. אלא .. מלאכתן נעשית עיי אחרים") ולא עלתה בידן" (ברכות לה, ב).

(35 בהר כה, ביד.

(36 אלא שהכוונה בזה היא כדי שיושבתה הארץ שבת לה", שלכן נאמר "כי תבואו אל הארץ גוי ושבתה הארץ שבת לה", אע"פ שהסדר הוא (כהמשך הכתוב) שתחילה ציל "שש שנים תורע שדך גוי" ואח"כ "ובשנה השביעית גוי שבת לה" (ראה לקו"ת בהר מ, ד. ובכ"מ).

(37 יתרו כ, ט"ויד.

(38 פרשי יתרו שם, טו ממכילתא שם. טושריע אר"ח סש"ו ס"ח. שר"ע אדה"ו שם סכ"א. (39 ועיי' נעשית השלימות ד"ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך" - שהרי אין אדם יכול לעשות כל מלאכתו בשבוע אחת, אלא יראה אדם בכל שבת כאילו כל מלאכתו עשירי" (שר"ע אדה"ו שם).

(40 שר"ע אדה"ו שם מטור שם (מסמ"ק סר"פ רפ"א)).

(41 אבות פ"ד מ"ז.

(42 "שעה אחת" (גם) מלשון הפנה אחת ("מיט איין קער") - ראה סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שמו. סה"מ קתרטסים ח"ב ע' שצו, ב. ועוד.

(43 סוף מסכת ברכות. שר"ע אדה"ו אר"ח סקני"ה ס"א.

(44 עקב יא, יד.

(45 ברכות לה, ב.

(46 שבת לא, א.

(47 ולהעיר מדיוק הלשון "קבעת עתים לתורה" - "לפי שאדם צריך להתעסק בדרך ארץ .. הוצרך לקבוע עתים לתורה, דבר קצוב, שלא ימשך כל היום לדרך ארץ" (פרש"י שם). היינו, שגם בשאלה ע"ד לימוד התורה מודגש שהסדר ע"פ תורה הוא שרוב היום עוסק בדרך ארץ, שלכן צריך להשתדל "שלא ימשך כל היום לדרך ארץ".

(48 ובביאור תוכן השאלה "נשאת ונתת באמונה" - יש לומר (נטף על הפירוש הפשוט), שהשאלה היא (גם) אם עבודתו בעניני העולם (משא ומתן) היתה חדורה באמונת ה' (ע"ד דרשת הגמרא לפניו "אמתת זה סדר זרעים", "שמאמין בחי העולמים וזרע" (תוס' שם - בשם הירושלמי)), היינו, שענין האמונה (עיקר התומצ, כמאדיל (מכות כד, א) "בא חבוקק העמידן על אחת, שנאמר וצדיק באמונתו יחיי") חודר בעבודתו בעניני העולם (צ"ע בשדה).

(49 כמו שבט לר' - כמ"ש בפרשתנו (שופטים יח, א"ה) "לא יהי לכהנים הלויים כל שבט לוי חלק ונחלה גוי כי בו בחר ה' אלקיך מכל שבטך לעמוד לשרת בשם ה'", "לפי שהובדלו לעבודת מזבח ואינן פגועין לחרוש ולזרע" (פרש"י עקב י"ד, ט).

(50 פרש"י ר"פ בראשית.

(51 תנחומא נשא טז. ועוד. תניא פל"ו.

(52 תניא שם.

(53 שלכן יש אפשרות שיימצא חלל .. נופל בשדה", כמ"ש בסוף פרשתנו (כא, א).

(54 ראה סה"מ תרצ"ו ס"ע 141 ואילך. וש"נ.

(55 אבות פ"א מ"ב - שלומרים בשבת זו (וראה לקמן ס"ב).

(56 אבות פ"ד מ"ז.

(57 לקו"ת מטות פב, ב. שמע"צ פה, א. שה"ש יז, ג. ועוד.

(58 לקו"ש ח"ט ע' 297 ואילך. חכ"ד ע' 177. שם ע"צ 313 ואילך. ועוד.

פ"א
וע"ז

ק

.. (48) חודר בעבודתו בעניני העולם (כולל ועד

זלזריעה בשדה) ..

.. (58) שם הע' 313 ..

עכ וואו גאט זיך שוין צו זען.

- 60 קהלת ה, ח.
 61 ראביע עה"פ. וראה ביאה"ז קנט, סע"ג ואלך.
 62 משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טושו"ע אריח טר"א. שו"ע אדה"ז אריח סקני"ו ס"ב.
 63 כמו במשל, שעבודת אנשי השדה בהכנת מחיית המלך אינה שייכת להתגלות וראיית המלך, שיכולים לעבוד כל ימיהם בהכנת מחיית המלך, ואעפ"כ, לא יראו את המלך.
 64 ראה סה"מ תרס"ב ע' שלח ואלך. תשי"ה ע' 78.
 65 ראביע עה"פ — ברכה לג, ה. וראה ב"ר פ"ט, א. וראה הערה 68.
 66 מובא בתניא רפכ"ג בשם הזהר. וראה זהר ח"א כד, א. ח"ב ט, א. לקרית נצבים מו, א.
 67 ראה אוה"ת וגש שו, ב. נ"ך ח"א ע' לו. סה"מ תרס"ב ע' שנו. תרפ"ט ע' 99. וש"נ.
 68 ועפ"ז יש לתוּך הפירוש הפשוט ד"מלך לשדה נעבד", שדה כפשוטו, עם פי' חז"ל שקאי על התורה (יק"ד פכ"ב, א) — כיון שהשעבוד דהמלך הוא לעבודת אנשי השדה בגילוי והמשכת התורה בשדה.
 69 להעיר מהמבואר במאמרים שבהערה 25, של"ט ימים שמריח אלול עד יוה"כ"פ הם ע"ד ל"ט מלאכות, ויוה"כ"פ, יום הארבעים, הוא ע"ד המלאכה הארבעים שמתרת בשבת (המלאכה דתורה), ובר"ח אלול מתחילין לבקש את הבחי' האחת (ארבעים חסר אחת), שזהו מה שמתחילין לומר מריח אלול אחת שאלתי גר", עד שביה"כ"פ מתגלה בחי' האחת*.

* וע"פ האמור שהמלאכה האחת המותרת בשבת היא המלאכה דתורה — יש לומר, שגילוי בחי' האחת ביוה"כ"פ הו"ע מתן תורה דלוחות שניות, כמארז"ל "ביום חתונתו זה מתן תורה", יוה"כ"פ שניתנו בו לוחות שניות (תענית כו, ב ובפרש"י).

70 להעיר מלקוטי לר"צ אג"ק ע' תו: ימי רצון מחודש אלול והלאה הם ימי בריאות ג"כ, להבראות הנפש וגם הגוף יחד, שעליו כתיב אני לדודי ודודי לי הרועה בשושנים .. שעי' המרעה דהשושנים נעשה בריאות הנפש והגוף*.

71 משא"כ בעת הכתרת המלך — בראש השנה, שמצות היום בשופר (ר"ה כו, ב), כמבואר ברס"ג (הובא באבודרהם בטעמי התקיעות) שא' הסעמים העיקריים (הענין הראשון) לתק"ש ברי"ה הוא, כמו שיעושי' המלכים בתחילת מלכותם שתוקעין לפנייהם בחצוצות כו" — ע"י הניסול דהעם, שאו הם במעמד ומצב שאינם שייכים למלאכה (ועד שגם התקיעה בשופר "חכמה היא ואינה מלאכה" (שבת ק"ז, ב) — לא מלאכה הקשורה עם מציאות האדם, אלא חכמה, ענין הביטול).

72 נוסף לכך שבתפלה מודגש בעיקר הניסול כעומד לפני המלך (שו"ע אדה"ז אריח סק"ד ס"ב) באימה ובידאה (שם סו"ס צה), דלא כבקבלת פני המלך בשדה, כשמקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם.

73 שו"ע אדה"ז אריח סצ"ח ס"א. הלי' ת"ת פ"ד ס"ה.

74 ראה צדאת הריב"ש סימן לה.

75 איוב יא, ט.

76 ולהעיר, שהנל"גבול דתורה מתגלה בעיקר בתושבע"פ — ששים המה מלכות כו' ועלמות אין מספר* (שה"ש ו, ח. שהש"ר פ"ו, ט (ב). זח"ג רטו, סע"א), עד לריבוי החידושים ע"י "תלמיד ותיק" שכל דור ודור עד אין סוף (משא"כ בתושב"כ שתיבותי ואותיותי הם במדידה והגבלה, לא פחות ולא יותר), וביחד עם זה, מודגשת בתושבע"פ דוקא ההתלבשות בשכל האדם (מדידה והגבלה), שאם אינו מבין הפירוש אינו נחשב לימוד כלל* (משא"כ בתושב"כ (הלי' ת"ת לאדה"ז ספ"ב)).

77 כדוד"ל עה"פ (תהלים נו, ג) לא-ל גומר עלי — ירושלמי כתובות פ"א ה"ב. הובא בש"ך (שו"ע אדה"ז) יו"ד סקפ"ט ס"ק יג (ס"ק כג).

78 נוסף על הדגשת ענין התורה בפ"ע — בר"ת ד"אנה לידו ושמתי לך* (משפטים כא, יג. פ"ע"ח שבהערה 9), ע"י מקלט*, שקאי על תורה, כמארז"ל "דברי תורה .. קולטין" (מכות יו"ד, א. וראה אוה"ת מסעי ע' אחיד ואלך. סה"מ תרנ"א ע' רד"ה).

* להעיר מהשייכות לפרשת השבוע, פ' שופטים — שבה מדובר אודות ערי מקלט (יט, א

ע

71 משא"כ בעת הכתרת המלך .. שתוקעין לפנייהם בחצוצרות כו' ..

ואילד).

79) נוסף על הרמו ביאני לרודי ורודי לי, ס"ת ד' יודין, כנגד ארבעים יום דעליית משה רבינו להר לקבל לוחות אחרונות (רי"ח ובי"ח שבהערה 9. אה"ת שה"ש ח"ב ע' תקמג. מה"מ תרכ"ט ע' שא. עתיר ע' רלב), ענין התורה.

80) שה"ש א, ב.

81) ישע"י נא, טז – הפטורת שבת זו.

82) ראה אנה"ת פ"ט. רפ"י. – ולהעיר גם מתניא פמ"ו: "אם מלך גדול ורב מראה אהבתו הגדולה והעצומה לאיש הדין כר ויודד אליו ממקום כבודו (כמו בהמשל דמלך בשדה) .. תחשור ממילא האהבה כפולה ומכופלת בלב ההדיוט כר אל נפש המלך .. בקירוב ויחוד אמיתי בהחקשרות הנפש ממש בבחי' נשיקין פה לפה, לרבר דבר ה' זו הלכה, ואחריבקות רוחא ברוחא היא השגת ודיעת רצונו וחכמתו דכולא חד ממש", שמוה מוכן, שהגילוי דמלך בשדה מעורר ללימוד התורה מתוך אהבה ואחריבקות רוחא ברוחא כר.

* ושם: שזה"ע תשובה עילאה, שלימות התשובה שבחדש אלול, חודש התשובה.

83) ראה וזר ח"א בתחילתו. ר"ה אני לרודי ה' – לקר"ת פ' ראה לג, א.

84) תושב"עפ (שהתורה נדרשת), שבה מודגש הבלייגבול שבתורה, וביחד עם זה, ההמשכה בשכל האדם, מדידה והגבלה (כמרומו גם בלשון י"ג מדות), כ"ל הערה 76.

85) ולהעיר, שמקדמים י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן לעבודת התפלה (י"ג מדה"ר) – באמירת הברייתא "רבי ישמעאל אומר בשלש עשרה מדות התורה נדרשת כר" לפני התפלה.

86) להעיר, שבלק"ת ד"ה אני לרודי ורודי לי (שבו מבאר המשל דמלך בשדה), מסיים בענין לימוד התורה, ומביא גם הענין ד"הרועה בשושנים", ששונה הלכות כר (ועאכ"כ בר"ה אני לרודי ורודי לי הרועה בשושנים, שבתחלתו מוכיר ע"ד עליית משה להר לקבל לוחות אחרונות, וממשיך בענין תלמוד גדול שמביא לידי מעשה, "כי א"א להיות התעוררות המשכת סוכ"ע ע"י קיום המצוות אם לא ע"י התורה כר", ומסיים בהענין ד"הרועה בשושנים", א"ת שושנים אלא שושנים, ענין התורה), ע"י"ש.

* ע"ד האמור לעיל (ס"ח) שהתגלות המלך בשדה היא ע"י התורה דוקא.

87) משא"כ פ' ראה, שברוב השנים היא בשבת מברכים אלול, בחודש מנחם-אב.

88) להעיר גם מהרמו ש"בכל שערך" (לשון יחיד) קאי על ז' השערים שבגוף האדם (ב' עינים ב' אזנים) שעל ידם מתקשר האדם עם העולם שמסביבו – שצריך האדם למנות שופטים ושוטרים שהנהגתו בשערים שלו תהי' ע"פ התורה. (ראה ש"ך עה"ת ריש פרשתנו. הובא באוה"ת פרשתנו ע' תתכב). השייכות לחודש אלול – חודש החשבון, התשובה והתיקון בכה"ל.

ע"י ר' יודין ורודי לי

89) פרש"י עה"פ.

90) רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"א-ג.

91) הל' סנהדרין פ"א ה"ב.

93) ראה השק"ט בנו"כ הרמב"ם (כס"מ, לח"מ. ועוד) ע"ד הגירסא הנכונה ברבר הרמב"ם בנוגע להחיוב בחוץ לארץ.

94) נוסף על הגלות שבארץ ישראל, כפי שאומרים גם בני א"י בחפלת מוסף דיו"ט: "ומפני חסאינו גלינו מארצנו". וכמדובר כמ"פ בארוכה (ראה גם לקו"ש ח"ה ע' 149) ע"ד שלילת הבלבול הסטטוטורי כר דהסברא ע"ד אתחלתא דגאולה – היפך פס"ד הרמב"ם (ואין שום פוסק חולק בזה) בנוגע לסדר הגאולה, "יעמוד מלך מבית דוד כר ויכוף כל ישראל כר" וילחם מלחמות ה' וינצח כר ובנה מקדש במקומו (ואח"כ) וקבץ נדחי ישראל" (הל' מלכים ספ"א), היינו, שגם אתחלתא דגאולה תהי' ע"י משיח צדקנו, ומיך ומיד אמצע ושלמות הגאולה*.

* ומ"ש במדרשי חז"ל שגאולתן של ישראל קימעה קימעה כאילת השחר (ירושלמי ברכות פ"א ה"א. יומא פ"ג ה"ב. ועוד) – יש לומר: (א) גם כשהתחלת הגאולה ושלמותה הם בסמיכות זמן יכול להיות באופן ד"קימעה קימעה", שלב לאחר שלב בהגאולה האמיתית והשלמה עצמה. (ב) ועיקר: האופן ד"קימעה קימעה" שייך להגאולה "בעתה" (סנהדרין צח.

3'

88) .. ז' השערים שבגוף האדם (ב' עינים ב' אזנים) כפ' נחירי החוטם ופה) ..

- א. אבל לאחרי שכבר יכלו כל הקיצין (שט צד. ב). תתי' התולות הנאותה ושלימותה תיכף ומיד, ילא עיכבן כהרף עין.
- (95) ניסין יוד, ב. נדרים כח, א. וש"כ.
- (96) ספר השיחות חשיד ע' 4, וראה ספר השיחות תרצ"ו ע' 141.
- (97) ישעי' נא, יב.
- (98) שבת קה, א (בגידת העין יעקב).
- (99) ראה לקו"ת יחזשי ש"ש סה, סעיב ואילך. ובכ"מ.
- (100) כמארז"ל שבלוחות ראשונות היו רק חמשה חומשי תורה וספר יהושע, ובלוחות שניות ניתוסף גם "הלכות מדרש ואגדות", תושבע"פ, באופן ד"כפלים לתושי" (ראה נדרים כב, ב. שמרי"ר רפמ"ו). ועי' המבואר בלקו"ת (שט) שהענין ד"אנכי אנכי" בי"פ קשור עם עבודת התשובה, "אנכי אנכי הוא מוחה פשעין", כמ"ש ביהכ"פ, שבו הי' גם מתך תורה דלוחות שניות באופן ד"כפלים לתושי" (תושב"כ ותושבע"פ) — יש לומר, שהכפל ד"אנכי" (אנא נפשי כתבית יהיית) רומז גם על תושב"כ ותושבע"פ.
- (101) ראה לעיל הערה 76.
- (102) ראה אגה"ק סכ"ט.
- (103) להעיר ממארז"ל (סוף מכות) "עקיבא נחמתנו עקיבא נחמתנו" — נחמה בכפלים, עי' ר' עקיבא דוקא, ש"כולהו (תושבע"פ כולה) אליבא דר' עקיבא" (סנהדרין פו, רע"א), היינו, שהנחמה היא עי' תושבע"פ דוקא.
- (104) ישעי' מ, א.
- (105) להעיר משמרי"ר ספכ"ט: "על הר סיני .. אמר אנכי ה' אלקיך, ולעתיד לבוא כתיב אנכי אנכי הוא מנחמכם"; (ויג' אהי"ו: ה' יקבלו גילו' אנכי יבנו אומה כפול' אלקיך).
- (106) ישעי' נב, יב.
- (107) ישעי' נו, יב.
- (108) פרשי' נצבים ל, ג.
- (109) להעיר מפירוש רש"י (פשוטו של מקרא) על הפסוק "מלך לשדה נעבר" — "הקב"ה נעשה פועל לציון ליתבע עלבונה ממחורבי' ולשלם שכרה לבוני'".
- (110) תגי' רפלי"ז.
- (111) ראה ויקר' ספלי"ב. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ועוד.
- (112) סוף מסכת המיד.
- (113) להעיר מהכבואר במאמרים שבהערה 25, שהגלות נקרא "רגל המלאכה", כמ"ש (וישלח לג, יד) "ואני אתנהלה לאסי לרגל המלאכה גוי' עד אשר אבוא אל אדוני שעירה" (בימות המשיח), כי, "הרגל והקיום דכל הגילויים דלעתיד לבוא" הוא המלאכה דזמן הגלות, שבסיומה ובשלימותה באים ליום שכולו שבת.
- (114) לשון אדה"ו בסידורו לפני פרקי אבות.
- (115) להעיר מהסימן להתחלת הלימוד פרקי אבות בשבתות שלאחרי עצרת (ג"פ) — בפ' נשא, פ' פינחס, ופ' שופטים, ר"ת "נפש".
- (116) ראה לקו"ת מטות פג, ד. ובכ"מ.
- (117) ראה ארחות צדיקים שער יו. סה"מ תרפ"ט ע' 90 ואילך. וש"נ.
- (118) ב"ר פס"ד, ג. פרשי' חולדות נו, ב.
- (119) ברכות נו, א"ב.
- (120) תהלים עח, ה.
- (121) ב"ב יו"ד, א.
- (122) כמארז"ל "תפלתי סמוכה למטתי" (ברכות ה, ב). וראה לקו"ת ברכה צו, ב).
- (123) אבות פ"א מ"ז — שלומדים בשבת זו.
- (124) אגה"ת אג"ש ואילך, (ראה לעיל הערה 82).
- (125) "עוסקים" דייקא — כפי הבי"ח (א"ח סמ"ז) בפירוש נוסח הברכה "לעטוק בדרבי תורה" — ש"עסק התורה הוא העמל והטורח". ולהעיר אג"ש מפירוש כ"ק מ"ח אדמו"ר (סה"מ קונטרסים ח"א רנח, א ואילך) שההתעסקות בתורה צריכה להיות כמו "בעל עסק", שאף שעמל רגע בהתעסקות מרובה, מ"מ, יש לו חיות ועונג בביעיתו, לפי שעסקו הוא קנין נפשו כר.
- (126) אבות פ"ג מ"ו.

שער כתבי יד קודש

א

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א מדפיסים אנו בזה מאמר ד"ה והי' הוי' כי גדול הביום ההוא אשר לכ"ק אדמו"ר (מוהרי"צ) נ"ע.

המאמר נאמר (נכתב) לאחרי השואה ל"ע ול"ע מאמר זה נדפס בשעתו בירחון "הקריאה והקדושה" (תשרי, תש"ג). ואח"כ בספר המאמרים – אידיש (ע' 78 54 ואילך).

מערכת "אוצר החסידים"

כ"ה אלול ה'תשכ"ח, ברוקלין, נ.י.

א

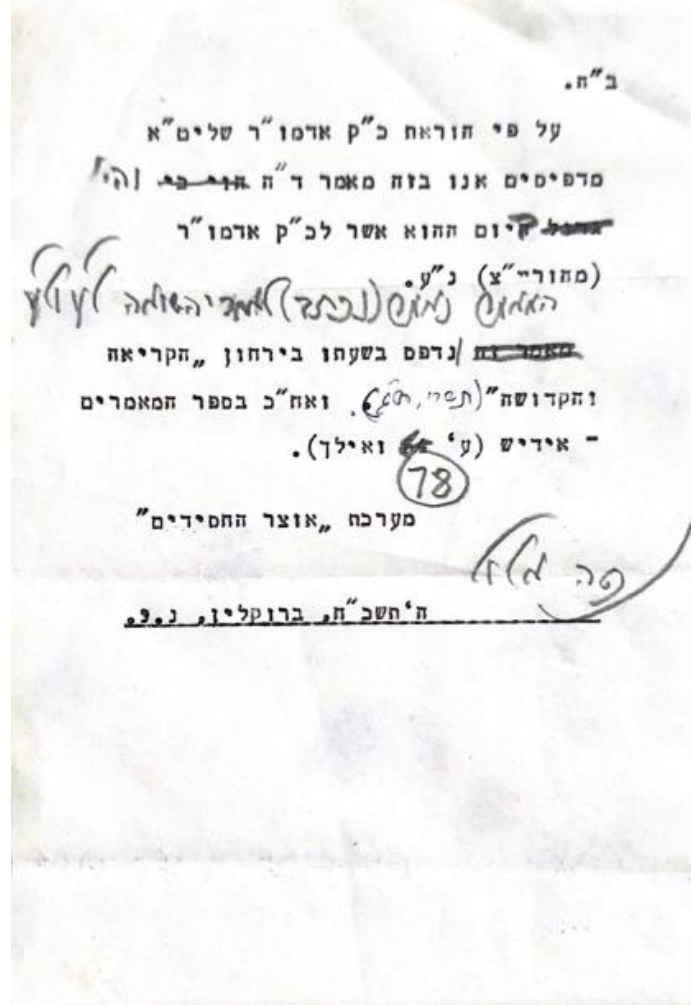
הגהות כ"ק אדמו"ר ל"פתח-דבר" דקונטרס "והיה ביום ההוא" אשר לכ"ק אדמו"ר (מהורי"צ) נ"ע; המאמר נכתבה באידיש עבור ירחון "הקריאה והקדושה" שי"ל לקראת חודש תשרי תש"ג (לפני שמונים שנה), שוב נדפסה ב"ספר המאמרים – אידיש" (קה"ת, תש"ו, תשט"ז ואילך) ביחד עם שאר מאמרים אלו. וע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר נדפס בקונטרס בפ"ע לקראת ר"ה תשכ"ט.

לפי הנראה מצילום זו, בתחלה הי' התכנית להדפיס ד"ה "הוי' כי גדול היום" שי"ל בהקוה"ק לחודש אייר תש"ב אבל כ"ק אדמו"ר מחק זאת והחליפה במאמר הנ"ל. (או אולי הורה כ"ק אדמו"ר לפנ"ז להו"ל מאמר "הוי' כי גדול וגו'", וכשהורה אח"כ להו"ל מאמר זה הכניסו המדפיסים הפתח דבר דהמאמר הנ"ל עבור הגהה, כרגיל במענות כלליים, וטלגרמיות שנשלחו מעת לעת, ולע"ע לא מצאתי קונטרס כזו, ואבקש מהקוראים להודיעני בזה).

הסיבה להדפסת המאמר מובן, דקשורה עם אירועי הזמן – מלחמת ששת הימים באה"ק ולאחרי'. דבריו של הרבי עוד לפני המלחמה, כי צפוי לעם ישראל נצחון גדול, זכו לפרסום עצום. בקשר עם מלחמה זו הכריז הרבי על "מבצע תפילין".

את הניסים הגלויים שארעו במלחמה, וההתעוררות הרוחנית העצומה בעקבותיהם, ראה הרבי כאות ברור משמים לעורר את עם ה' לשוב בתשובה, וכשעת כושר שאסור להחמיצה (ראה לדוגמא אגרות קודש חכ"ד אגרת ט'שסב. שיחת יום ב' דחג'השבעות, ש"פ בהעלותך, ש"פ פנחס וש"פ מסעי תשכ"ז. ועוד).

ד"ה והי' ביום: עי' ד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול תשכ"ח (נדפס בסה"מ מלוקט ח"ו ע' ט' ואילך), ובסיומו אמר:

שבנוגע לכמה ענינים התחיל כבר הענין דיתקע בשופר גדול, כמובן ממאמר הנ"ל דכ"ק מו"ח אדמו"ר. ובפרט שמעת כתיבת המאמר עד עכשיו כבר עברו כו"ב שנים, ועאכו"ב בזמן האחרון שראו במוחש שכו"כ שהיו תחלה במצב של אובדים ונדחים רח"ל התעוררו בתשובה ע"י התקיעה בשופר גדול.

ה"מאמר הנ"ל" המוזכר במאמרו של הרבי ה"ה המאמר דילן.

ובשיחת מוצש"ק בראשית דיבר כ"ק אדמו"ר בארוכה ובאותיות נפלאות אודות מאמר זו (שעליו הוסדו השלשה מאמרים בד"ה זה שאמר כ"ק אדמו"ר בתשרי תשכ"ח), וזלה"ק:

בנוגע להמאמר שהתחלתו היתה בפסוק "והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול וגו'" – הנה:

טעם אמירת מאמר זה – שמיוסד על מאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר משנת תשי"ג (ונדפס בספר המאמרים אידיש בשנת תשי"ז) – כי, במאמר זה, אף שנאמר לפני יותר מעשרים שנה, יש בו מענה לשאלת רבים: מהי משמעות המאורעות שאירעו בארץ ישראל בקיץ האחרון.

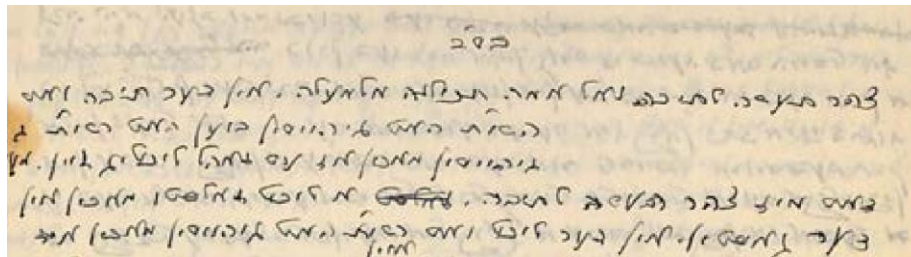
ראינו במוחש שבעקבות מאורעות אלו נזדעזעו כל בני"י. כל אחד מישראל, גם מי שנמצא בפניה נדחת בעולם, הזדעזע לגמרי, עד לאיבוד כל מהותו – בשעה שיהודים בארץ ישראל עמדו, לא עלינו ולא עתה, במצב של סכנה; ובא לידי התעלות והתעוררות בשעה שבחסדי ה' היתה הצלה נסית ליהודים בארץ ישראל.

זעזוע כזה והתעוררות כזו – לא היו אפילו בשעה שאירעו הגזירות וההשמדות ל"ע ול"ע, שלא היו כמותם בדורנו זה, שמאורעות הנ"ל היו בנוגע לשה מליון יהודים, וגזירות ושמדות בפועל רח"ל, ואעפ"כ לא גרמו כזה סוג זעזוע כמו שהי' עתה בעקבות המאורעות בארץ ישראל, כשהיתה רק דאגה ופחד (ולא ענין בלתי-רצוי בפועל ח"ו) שלא יקרה מאומה ח"ו ליהודים בארץ ישראל.

ובכן, במאמר הנ"ל ישנו מענה ברור על זה. .

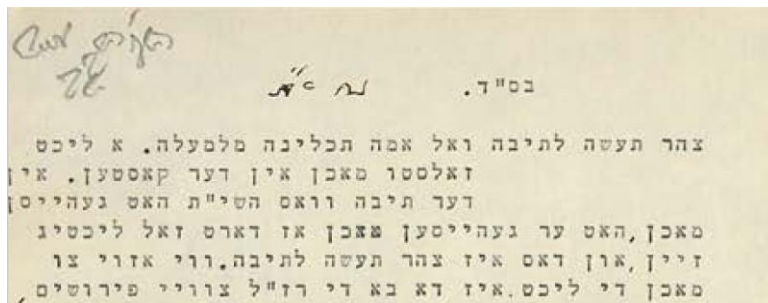
ותוכן הענין הוא, דבמלחמות העולם התקיים הענין ד"ואדני הוי' בשופר יתקע והלך בסערות תימן" דיהי' מלחמות סוערות בין אומות העולם שיגרמו מהפכות בסדרי העולם הקבועים, ובמלחמת ששת הימים התקיים הענין ד"והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וגו'" זעזוע חזק אצל כל בני"י, אפילו הרחוקים ביותר (במובן הרוחני), שיזדעזעו ויתעוררו ע"י קריאת הקירוב האבהית שהשי"ת קורא לבני"י וכו'. עיי"ש באריכות נפלאה.

המאמר נאמר (נכתב) לאחר השאווה ל"ע ול"ע: ולכאן צ"ב דמאמר זו הוא משנת תש"ג, היינו באמצע השואה, ויש לבאר זה בדא"פ: אולי הכוונה שמאמר זה נכתבה לאחר הצלת כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע, [משא"כ הרבה מהמאמרים שנדפסו בהקוה"ק, דאע"פ שנדפסו בשנות תש"א-תש"ה הם מאמרי חורף היש"ת עם הוספות התחלה וסיום, לדוגמא מאמר "הוי כי גדול היום וגו'" הנ"ל הוא מאמר צהר תעשה היש"ת (ראה צילומים) מאמר צהר תעשה היש"ת בגוכתי"ק כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע.

(ספריית אגו"ח כת"י 4016)

מאמר צהר תעשה היש"ת מתוקתק במכונית כתיבה ורשום עליו בגוכתי"ק כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע: "נח ש"ת", ובגוכתי"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו: "הקוה"ק אייר ש"ב.

(ספריית אגו"ח כת"י 4017)

או י"ל שהכוונה הוא "לאחרי התחלת השואה", דכבר התחיל הענין בשופר יתקע והלך בסערות תימן, כמבואר לעיל בהשיחה ובפנים המאמר ואכמ"ל.

ב

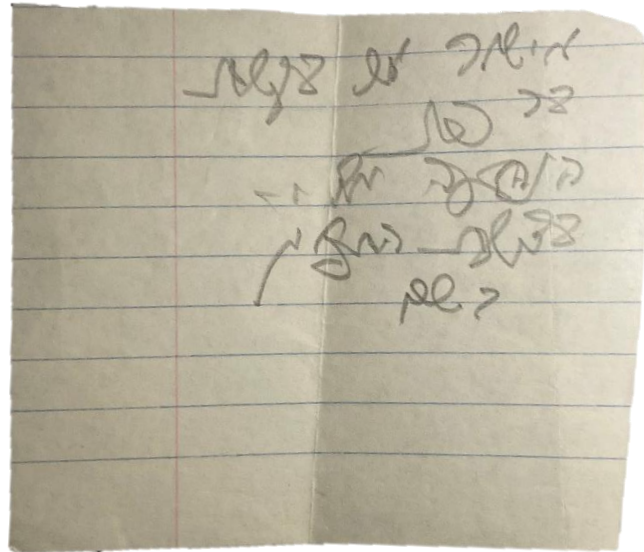
אישור מכ בקשת

קר פנ

הנהגה יום ..

בדיקת התפלין

בשם

ב

הוראה למזכירות לשלוח מכתב בנוסח (משוער ע"פ מכתבים אחרים):

אישור: מאשר הנני קבלת מכ' ובו בקשת ברכה פ"נ מיום . . , ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

הנהגה יום . . . : הנהגה בחיי היום יומים ע"פ התורה והמצוה.

בדיקת התפלין: מהראוי לעשות בדיקת התפלין אם לא נעשה כן בי"ב חודש האחרונים.

בשם: בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א, מזכיר.

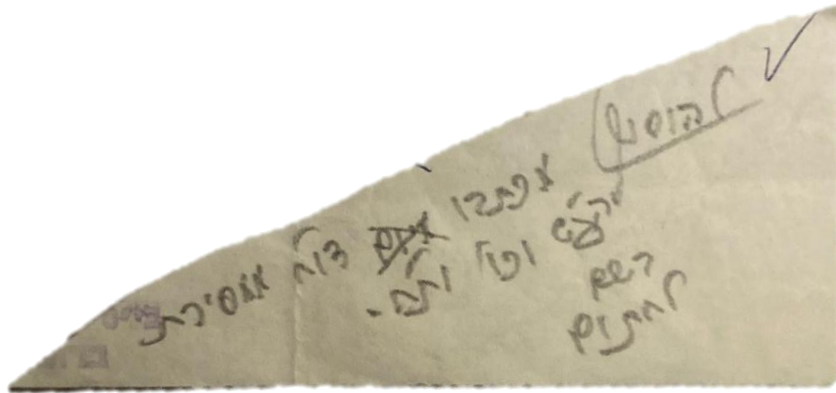
ג

להוסיף

מכתבו מיום דו"ח ממסירת הפ"ש וכו' ות"ח.

בשם

לחתום

ג

להוסיף: לאחר שנעתקה המכתב ע"י המזכירות, הי' כ"ק אדמו"ר שוב מגיה את המכתב, ופעמים רבות הוסיף או תיקן בכתי"ק. לפעמים נשלח האגרת עם התיקונים בגוכתי"ק, ולפעמים הורה להמזכיר לתקן עוה"פ ו"להוסיף" התיקונים.

מכתבו: מאשר הנני קבלת מכתבו מיום . . והדו"ח בו מבשר ממסירות הפ"ש וכו' ות"ח.

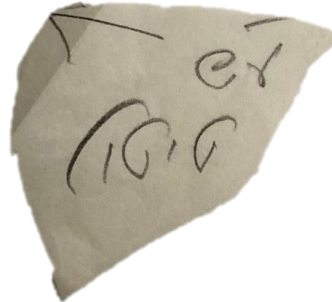
בשם: פעמים הורה להמזכירים לחתום בשמו, והיו כותבים: "בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א, מזכיר".

ד

ע"ש

[כ"ק אדמו"ר סימן בחץ]

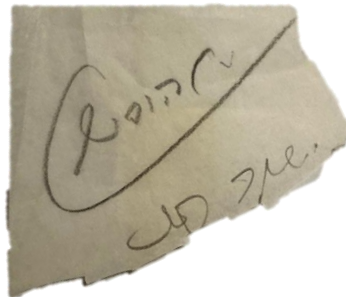
טיטול

ה

להוסיף

אישור פ"נ

ד

ע"ש: נראה שמישהו שלח מכתב לכ"ק אדמו"ר ע"י א' מאנ"ש שברחבי תבל, ומאחר שלא היה להמזכירות האדרעס של הכותב הורה כ"ק אדמו"ר לשלוח המכתב "על שם" אותו חסיד [וסימן בחץ לשמו שבתוך המכ'].

טיטול: וגם הורה להוסיף ה"טיטולים" הרגילים שכתב אודותו [לדוגמא: הרה"ח, נו"מ, וכו'].

ה

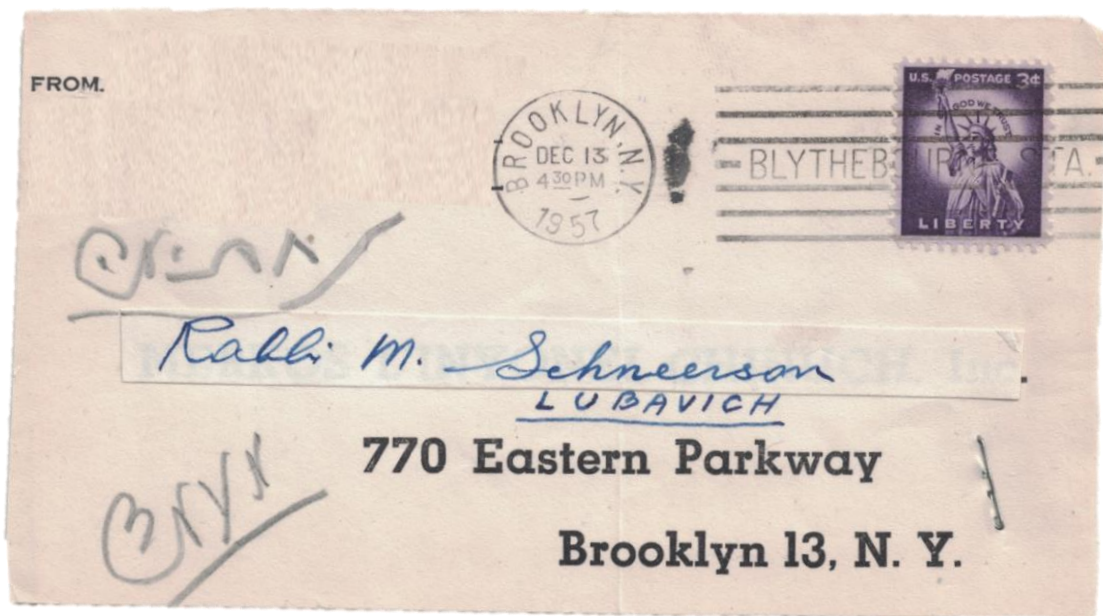
הוראה למזכירות להוסיף בהמכתב אישור ע"ד קבלת הפ"נ.

ך

[אחרי כ"א כסלו תשי"ח]

חתימה

מעמד

ך

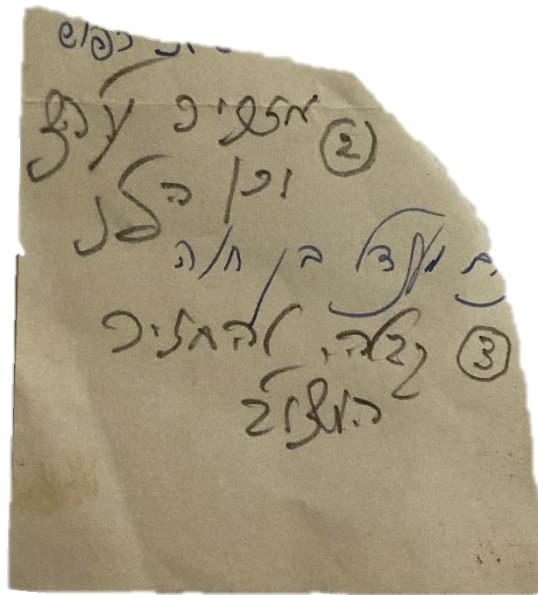
ע"ג מעטפה שהי' בה דמי מעמד שנסלחו לכ"ק אדמו"ר.

ז

(2) אזכיר עה"צ

וכן הפ"נ

(3) קבלה. להחזיר המצו"ב

ח

[בין יו"ד לט"ו שבט תשמ"ט]

ת"ח ת"ח על הבשו"ט והזמ"ג – בשנת הבני', ובה גופא בין התחלת שנת המ"ם דהילולת בעל הציון ור"ה לאילנות האדם עץ וגו'.

ז

מענה (ע"ג מכתב השואל). כנראה לא' שביקש (בין השאר) ברכה לרפו"ש.

ח

מענה (מהעתקה). להרי"ל גראנער